

Sygnatura akt III C 1281/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Joanna Suhecka

Protokolant:sekretarz sądowy Joanna Schultz

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko M. S.

- o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. oddala wniosek pozwanej o zwrot kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 maja 2017r. wydanego w postępowaniu uproszczonym

Pozwem z dnia 25 kwietnia 2016r. złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) S.A. z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. S. kwoty 697,10 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 kwietnia 2016r.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że na podstawie umowy cesji z dnia 2 grudnia 2015r. nabył wierzytelność przeciwko pozwanej od (...) S.A. V. (...), a wierzytelność ta wynika z umowy OC posiadaczy pojazdów mechanicznych nr (...) zawartej między cedentem a pozwaną w dniu 16 grudnia 2013r., przedmiotem której był pojazd mechaniczny R. (...) o nr rej. (...). Pozwana nie uiściła należnej z tytułu tej umowy składki w wysokości 569 zł. Żądanie pozwu obejmuje należność główną w wysokości 569 zł i skapitalizowane odsetki ustawowe od powyższej kwoty za okres od dnia 17 stycznia 2014r. tj. następnego dnia po terminie płatności do dnia poprzedzającego wniesienie powództwa tj. do 24 kwietnia 2016r.

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 8 czerwca 2016r. orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana złożyła sprzeciw, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zwrot kosztów pomocy prawnej potrzebnej do sporządzenia sprzeciwu i kosztów nadania listów poleconych w kwocie 220 zł.

Pozwana wskazała, że w dniu 16 kwietnia 2013r. zawarła w imieniu właściciela pojazdu L. P. umowę potwierdzoną polisą o nr (...), nie zaś jak wskazał powód w dniu 16 grudnia 2013r. o numerze polisy (...). Umowa, którą pozwana zawarła obejmowała okres od 4 grudnia 2012r. do 3 grudnia 2013r. Składki objęte umową zawartą przez pozwaną zostały uregulowane zgodnie z umową w dwóch ratach 16 kwietnia 2013r. - 285 zł i 3 czerwca 2013r.

W piśmie z dnia 8 grudnia 2016r. powód podniósł dodatkowo, że umowa z dnia 16 grudnia 2013r. została zawarta na podstawie art. 28 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym

Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w wyniku przedłużenia poprzedniej umowy na kolejny okres 12 miesięcy.

Na rozprawie w dniu 26 maja 2017r. pozwana podtrzymała dotychczasowe stanowisko wskazując nadto, że nie ciążył na niej ustawowy obowiązek ubezpieczenia pojazdu na kolejny okres ubezpieczenia, gdyż ubezpieczyła pojazd na rzecz właściciela. Podała, że z pojazdu korzystała od ok. 2010r., początkowo umowy ubezpieczenia OC zawierał i opłacał właściciel pojazdu, lecz ją wypowiedział. Ponieważ zależało jej na tym, aby pojazd był ubezpieczony dlatego zawarła umowę na rzecz właściciela. Dopiero w dniu 17 października 2016r. nabyła ten pojazd.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pojazd marki R. (...) o nr rej. (...) stanowił własność L. P.. Pojazd ten w okresie od 4 grudnia 2011r. do 3 grudnia 2012r. był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów w (...) S.A. V. (...), czego potwierdzeniem była polisa o nr (...).

Dowód: wniosek k. 75

Pozwana M. S. korzystała z pojazdu należącego do L. P., wobec czego w dniu 16 kwietnia 2013 r. zawarła umowę ubezpieczenia OC tego pojazdu na rzecz L. P. na okres od 4 grudnia 2012r. do 3 grudnia 2013r. We wniosku zaznaczono, że ubezpieczenie jest kontynuacją polisy nr (...). W umowie składka została określona na kwotę 569 zł płatną w dwóch ratach, pierwsza w wysokości 285 zł płatna do 19 kwietnia 2013r., druga w wysokości 284 zł płatna do 3 czerwca 2013r. Pozwana została wskazana jako osoba zawierająca umowę ubezpieczenia, natomiast jako ubezpieczony został wskazany właściciel L. P.. Potwierdzenie zawarcia tej umowy stanowiła polisa nr (...)- (...).

Dowód: polisa k. 77, k. 22, wniosek k. 75, kalkulacja składki k. 76

Pozwana uregulowała składkę dokonując wpłat w kwocie 285 zł w dniu 16 kwietnia 2013r. i w kwocie 284 zł w dniu 3 czerwca 2013r.

Dowód: potwierdzenie transakcji k. 23 i 24

(...) S.A. V. (...) wystawiło polisę o nr (...)- (...)-K1, obejmującą okres ubezpieczenia OC powyższego pojazdu w okresie od 4 grudnia 2013r. do 3 grudnia 2014r. wskazując jako ubezpieczającego pozwaną a jako ubezpieczonego L. P.. Składka została ustalona na kwotę 569 zł, a termin jej płatności na 16 stycznia 2014r. Pozwana nie uregulowała składki. Nie otrzymała pisma informującego jej o przedłużeniu umowy ubezpieczenia na okres kolejnych 12 miesięcy.

Dowód: pismo z dnia 16 grudnia 2013r. k. 41, polisa k. 42, dane polisy k. 43

W dniu 2 grudnia 2015r. została zawarta umowa przelewu wierzytelności między (...) S.A. V. (...) a (...) S.A. we W., na mocy której powód nabył między innymi wierzytelność objętą pozwem w niniejszej sprawie.

Bezsporne, a nadto: oświadczenie k. 46, umowa sprzedaży wierzytelności k. 47v-56, płyta CD k. 65

W dniu 17 października 2016r. pozwana nabyła pojazd od L. P..

Dowód: umowa sprzedaży k. 80-81

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu, albowiem powód nie wykazał istnienia wierzytelności objętej żądaniem.

Powód swoje roszczenie opierał na art. 509 § 1 k.c. podnosząc, że nabył wierzytelność przysługującą pierwotnemu wierzycielowi (...) S.A. V. (...) wobec pozwanej M. S.. Podkreślić jednak należy, że zawarcie umowy przelewu danej wierzytelności, nawet wykazane, nie stanowi dowodu na jej istnienie oraz wysokość. To, czy nabywcy przysługuje

wierzytelność będąca przedmiotem przelewu, zależy od powstania i istnienia tej wierzytelności w ramach stosunku łączącego pierwotnego wierzyciela z dłużnikiem.

W niniejszej sprawie fakt zawarcia przez powoda umowy przelewu wierzytelności objętej pozwem pozostawał poza sporem, a nadto został potwierdzony złożonymi dokumentami, w szczególności odpisem umowy z dnia 2 grudnia 2015r. z załącznikami, co do których pozwana nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń. Wobec powyższego, przy zastosowaniu art. 230 k.p.c. należało przyjąć, że doszło do zawarcia umowy przelewu wierzytelności, na którą powoływał się powód.

Ustalenie to, jak już zostało zaznaczone, nie przesądzało o istnieniu wierzytelności objętej umową przelewu. Istnienie tej wierzytelności co do zasady i wysokości podlegało wykazaniu na zasadach ogólnych.

Jak zostało wskazane w pozwie, wierzytelność wynika z umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych łączącej pozwaną z (...) S.A. V. (...), zawartej w dniu 16 grudnia 2013r. i obejmującej pojazd marki R. (...) o nr rej. (...) w okresie od 4 grudnia 2013r. do 3 grudnia 2014r. Umowa ta została zawarta z powołaniem się na art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych – zw. dalej ustawą.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy, jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy. W razie zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń jest obowiązany potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia (ust. 1a). Nie później niż 14 dni przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do wysłania ubezpieczającemu informacji o ubezpieczeniu na kolejny okres ubezpieczenia. Informacja ta winna zawierać między innymi określenie wysokości składki ubezpieczeniowej, pouczenie o prawie wypowiedzenia dotychczasowej umowy, pouczenie o skutkach tego wypowiedzenia oraz o skutkach braku tego wypowiedzenia (ust. 1b, 1c).

Przepis art. 28 ust. 1 ustawy wprowadza zasadę zawarcia z mocy samego prawa następnej umowy ubezpieczenia na kolejne 12 miesięcy. Jej celem jest zapewnienie ciągłości ochrony ubezpieczeniowej.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy obowiązek zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdu spoczywa na posiadaczu pojazdu mechanicznego.

Dla określenia posiadacza decydujące znaczenia ma art. 336 k.c. Posiadaczem pojazdu jest osoba, która faktycznie włada pojazdem mechanicznym. Może nim być posiadacz samoistny (władający pojazdem w zakresie odpowiadającym treści prawa własności) oraz posiadacz zależny (władający pojazdem w zakresie odpowiadającym ograniczonemu prawu rzeczowemu, jak użytkowanie, zastaw, albo w zakresie odpowiadającym prawu obligacyjnemu takiemu jak najem, dzierżawa, leasing). Nie jest wymagane, aby stroną umowy ubezpieczenia był podmiot obowiązany do jej zawarcia. Istotne jest jedynie, aby odpowiedzialność cywilne tego podmiotu była objęta ochroną ubezpieczeniową.

Ubezpieczającym jest każdy podmiot, który zawierając we własnym imieniu umowę ubezpieczenia otrzymuje od zakładu ubezpieczeń ochronę ubezpieczeniową sprowadzającą się do obowiązku wypłacenia odszkodowania w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego.

Ubezpieczonym jest każda osoba, której mienia lub odpowiedzialności cywilnej dotyczy określony w umowie wypadek ubezpieczeniowy.

Zazwyczaj ubezpieczający jest zarazem ubezpieczonym. Możliwa jest jednak sytuacja, w której ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia wyłącznie dla zabezpieczenia interesu majątkowego innej osoby. Wówczas ubezpieczony, choć nie jest stroną umowy, to jemu, w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego, wypłacone zostanie

odszkodowanie, a w przypadku ubezpieczenia OC zwolniony zostanie z obowiązku zapłacenia odszkodowanie osobie poszkodowanej.

Zasadę przewidzianą w art. 28 ust. 1 ustawy należy odczytywać w połączeniu z obowiązkiem zawarcia umowy ubezpieczenia OC pod względem podmiotowym, a to oznacza, że kontynuacja umowy może dotyczyć tylko ubezpieczającego, na którym spoczywa obowiązek zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC.

Powód nie wykazał, że taki przymiot przysługiwał pozwanej. Z przedstawionych przez powoda dokumentów w postaci wniosku o ubezpieczenie oraz polis w żadnym zakresie nie wynika, że pozwana ubezpieczając pojazd działała jako posiadacz tego pojazdu. W drukach w zakresie podmiotu ubezpieczającego znajdują się takie określenia jak: właściciel, współwłaściciel, użytkownik, osoba fizyczna. Druki te nie posługują się określeniem „posiadacz”, można jednakże przyjąć, iż pojęciem najbardziej zbliżonym do niego jest określenie „użytkownik”. W żadnym jednak dokumencie zaoferowanym przez powoda pozwana nie została oznaczona jako użytkownik, a jedynie jako „osoba fizyczna”. Istotne jest nadto, że zarówno we wniosku o ubezpieczenie z dnia 16 kwietnia 2013r., jak i polis nr (...) - (...) i OC/NW- (...) - K1 jako ubezpieczony został wskazany właściciel pojazdu L. P.. Oznacza to, że to nie pozwana, lecz inna osoba została wskazana jako podmiot, którego odpowiedzialności cywilnej dotyczy zawarta umowa. Te informacje zawarte w polisach stanowiących potwierdzenia zawartych umów ubezpieczenia przeczą temu, aby pozwana była posiadaczem pojazdu w dacie, w której – zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy – spoczywał na niej obowiązek, jako posiadacza pojazdu, powiadomienia ubezpieczyciela o wypowiedzeniu umowy. Gdyby pozwana była podmiotem zobowiązanym do zawarcia umowy ubezpieczenia OC, to również ona obok właściciela winna zostać wskazana w polisie jako podmiot ubezpieczony.

Sąd miał na uwadze, że na rozprawie w dniu 26 maja 2017r. pozwana przyznała, że korzystała z pojazdu dlatego zawarła umowę z dnia 16 kwietnia 2013r., jednakże ta informacja była niewystarczająca dla przyjęcia, że obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia OC spoczywał na niej również w dniach 3 i 4 grudnia 2013r. (ostatni dzień obowiązywania poprzedniej umowy i pierwszy dzień umowy stanowiącej podstawę żądania).

Powód, którego należy określić jako profesjonalistę, nie zaoferował materiału w postaci dokumentów lub zeznań świadków czy pozwanej, które pozwoliłyby na ustalenie, czy i w jakim okresie na pozwanej spoczywał obowiązek przewidziany w art. 23 ust. 1 ustawy. Nie zostały zgłoszone dowody pozwalające na ustalenie, kiedy i na jakich zasadach pozwana korzystała z pojazdu. Znamienne jest również, że będący profesjonalistą cedent nie sporządził dokumentów, które pozwoliłyby na przypisanie pozwanej obowiązku z art. 23 ust. 1 ustawy. Wręcz przeciwnie, z dokumentów tych wynika, że taki obowiązek na niej nie spoczywał, gdyż nie została określona jako podmiot ubezpieczony, lecz wyłącznie jako podmiot ubezpieczający.

Sąd nie znalazł natomiast podstaw do podejmowania czynności z urzędu i prowadzenia dowodu choćby z przesłuchania pozwanej, przy całkowitym braku inicjatywy dowodowej po stronie powoda.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar dowodu spoczywa na tym, który z danej okoliczności wywodzi skutki prawne. Stosownie do art. 232 k.p.c. strony obowiązane są przedstawiać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Żaden przepis nie nakłada na sąd w postępowaniu cywilnym obowiązku dążenia do ustalenia prawny obiektywnej. Uchylenie art. 3 § 2 k.p.c. ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego (...) (Dz. U. Nr 43 z 1996 r., poz. 189) jednoznacznie wskazuje, iż wolą ustawodawcy było zwolnienie sądu z obowiązku wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c., 232 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Możliwość dopuszczenia dowodu z urzędu na podstawie art. 232 zd. drugie k.p.c. należy ograniczyć do przypadków wyjątkowych. Zdaniem Sądu brak jest podstaw do uznania niniejszej sytuacji za wyjątkową, gdy zarówno cedent nie dokonał weryfikacji, czy na pozwanej spoczywa obowiązek zawarcia umowy przewidziany w art. 23 ust. 1 ustawy, a czynności dowodowych w tym zakresie zaniechał również powód będący profesjonalistą i reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika.

Zaznaczyć również należy, że utrata posiadania przez posiadacza, który zawarł umowę ubezpieczenia OC nie będąc właścicielem pojazdu, powoduje, że prawa i obowiązki tego posiadacza, wynikające z zawartej umowy przechodzą na właściciela pojazdu (art. 31 ust. 4 ustawy). Dlatego oświadczenie pozwanej o tym, iż korzystała z pojazdu bez bliższych ustaleń co do zakresu tego korzystania, okresu i jego podstawy, było oczywiście niewystarczające.

Z powyższych względów, wobec braku wykazania, że pozwana była podmiotem ubezpieczonym w ramach umowy, która w oparciu o art. 28 ust. 1 ustawy została wznowiona przez cedenta i że co najmniej w dniach 3 i 4 grudnia 2013r. spoczywał na niej obowiązek zawarcia umowy, przewidziany w art. 23 ust. 2 ustawy, powództwo jako niewykazane co do zasady podlegało oddaleniu.

Sąd oddalił wniosek pozwanej o zwrot kosztów procesu w wysokości 220 zł z uwagi na to, że pozwana nie wykazała, że zostały one poniesione co do zasady i wysokości, bowiem oprócz złożenia przedmiotowego wniosku nie przedstawiła żadnego materiału potwierdzającego okoliczność, że wydatek w wysokości 220 zł poniosła.